

Dubbele btw. Een hobbel voor hergebruik?

De btw krijgt veel aandacht als fiscale prikkel om de circulaire economie te stimuleren. Ons doel? Onderzoeken of de btw een effectieve knop is om aan te draaien. Een eerste stap daarbij is het begrijpen van de (on)mogelijkheden van de btw.

Dubbele btw

Ontstaat wanneer producten en materialen voor een tweede keer worden verkocht.

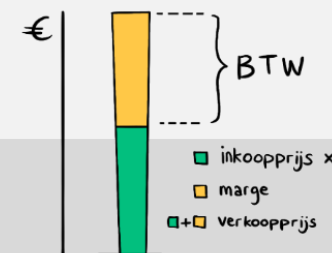
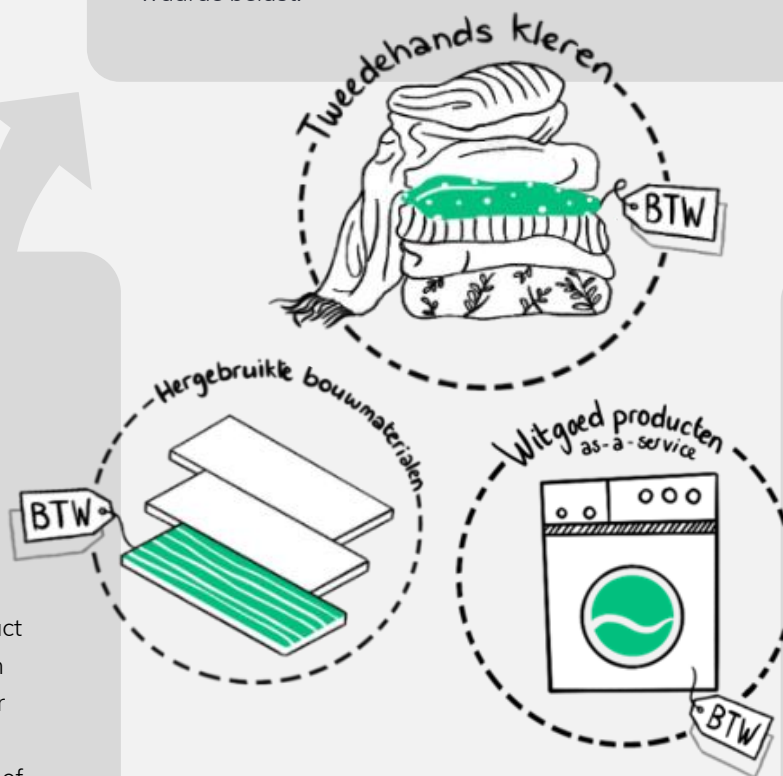
Een dubbele btw ontstaat wanneer producten en materialen voor een tweede keer worden verkocht. Wanneer een product voor het eerst wordt verkocht betaal je als consument btw. Wordt datzelfde product later opnieuw verkocht als tweedehands artikel, dan moet er opnieuw btw worden betaald en ontstaat er een **dubbele btw**. Hierbij wordt in de basis geen onderscheid gemaakt tussen nieuwe, tweedehands of gerecyclede producten en materialen.

Kans

Om belastingstapeling te voorkomen is de **margeregeling voor gebruikte goederen** ingesteld.

Hiermee moet voorkomen worden dat er geen btw betaald wordt over een bedrag waar al eerder btw over is betaald. Onder de margeregeling wordt er alleen btw geheven over de winstmarge (verkoopprijs – inkoopprijs). Hierdoor wordt dus alleen de toegevoegde waarde belast.

Bijvoorbeeld: een fietsenmaker koopt een tweedehands fiets van een particulier, knapt de fiets op en verkoopt deze door. De fietsenmaker hoeft dan alleen btw te vragen over de reparatie van de fiets, in plaats van over de gehele verkoopprijs.

Barrière

In de praktijk is de margeregeling vaak **niet toepasbaar** voor circulaire ondernemers.

In praktijk passen veel circulaire ondernemers niet binnen het toepassingskader van deze regeling. Drie veelvoorkomende situaties waarin dit niet kan zijn:

1. er wordt een dienst in plaats van een product aangeboden, denk aan Product-as-a-Service;
2. de r-strategieën lager dan R5: Remanufacture, Repurpose en/of Recycling worden toegepast;
3. de inkoop van spullen die de ondernemer doorverkoopt is gratis, zoals bij de kringloop.

Rond de tafel. Vijf perspectieven op een dubbele btw

Verschillende partijen hebben op een andere manier te maken met de dubbele btw. Om de dubbele btw te doorgronden een inkijk in vijf perspectieven.

Ondernemer

Btw als prikkel voor gelijk speelveld

Circulaire bedrijven ervaren een ongelijk speelveld. In een recent [manifest](#) doen grote Nederlandse bedrijven zoals Ikea, Bol en Avantium een oproep voor een btw verlaging. Dit is onderdeel van een set aan nieuwe economische spelregels om circulaire initiatieven op te kunnen schalen. Ook kleine ondernemers lopen tegen de btw aan.

B!KEFLiP aan het woord

"Met Bikeflip bieden we een circulair fietsabonnement aan met gerepareerde tweedehands fietsen voor kinderen. Door ons PaaS-model vallen we buiten het 9%-tarief en de margeregeling. Een btw-verlaging maakt onze fietsen betaalbaarder en toegankelijker."

Overheid

Btw als middel voor behalen duurzame doelen

Circulaire bedrijvigheid blijft al jaren steken op 4-5% van het BBP. De overheid kan de btw als instrument gebruiken om circulaire bedrijvigheid en consumentengedrag op een structurele manier aan te jagen. Daar staan mogelijk wel minder inkomsten tegenover. Het aanpassen van de btw is in Nederland al enige tijd een discussiepunt. In andere landen (o.a. België, Oostenrijk, Frankrijk, Denemarken) is de btw wel aangepast in het kader van hergebruik.

Consument

Btw als stimulans voor duurzaam consumeren

Alhoewel veel Nederlandse consumenten open staan voor het verduurzamen van hun consumptiegedrag, blijft de daadwerkelijke circulaire consumptie beperkt. De btw kan als (financiële) prikkel dienen om de consument te overtuigen een circulair product te kopen.

Woningcorporatie

Btw als prikkel voor hergebruik uit eigen woningen

Woningcorporaties zijn btw-vrijgesteld: ze berekenen geen btw, maar kunnen betaalde btw op ingekochte goederen én diensten ook niet terugvorderen. Daardoor zijn zij het 'eindstation' van btw, wat een kostenpost oplevert. Dit maakt daarnaast eigen hergebruik fiscaal onaantrekkelijk.

Kringloop

Btw als middel om businesscase rond te krijgen

De kringloop heeft een belangrijke maatschappelijke functie, zowel op sociaal als op duurzaamheidsvlak. Stijgende lonen, energiekosten en afnemende kwaliteit van textiel zorgen er echter voor dat de businesscase vaak nauwelijks uitkomt. Het voorkomen van een dubbele btw kan door de kringloop worden gebruikt om de businesscase rond te maken. Ook hier kan de margeregeling niet worden toegepast, omdat spullen gedoneerd worden en er geen inkoop plaatsvindt.

Branchevereniging
**Kringloop
Nederland**

aan het woord

"Bij BKN willen we een btw verlaging op de verkoop van spullen niet gebruiken om de prijzen te verlagen – die zijn immers al laag – maar om te zorgen dat de kringloop minder btw hoeft af te dragen. Hierdoor blijft er meer over om te investeren in mens en milieu."

EIGEN HAARD aan het woord

"We hergebruiken sanitair uit onze woningen: toiletputten worden gedemonteerd, gerefurbished en teruggeplaatst. Door de financiële transactie tussen verwerker en corporatie betalen we opnieuw btw. Gebruikt sanitair blijft dan ook nog steeds duurder dan nieuw."